

Direcția
informațional-analitică

*Prin cercetare și informare,
spre cunoaștere și dezvoltare*

OBSERVATORUL EUROPEAN

IANUARIE Nr. 17
2021

● Citiți în acest număr:

*Votat: Prima femeie
secretar general al APCE*
pagina 1

*România, fruntașă la
vaccinări în UE*
pagina 4

*Codul de alertă "vișiniu" –
noutăți în cartografierea Covid-19*
pagina 6

*Raport Transparency International.
Indicele de percepție a
corupției 2020.*
pagina 7

VOTAT: Prima femeie secretar general al APCE

Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei (APCE) a ales-o în postul de secretar general al Adunării pe Despina Chatzivassiliou-Tsovilis, care devine prima femeie ce deține acest post în istoria de 72 de ani a APCE

Despina Chatzivassiliou-Tsovilis, născută la Atena, doctor în drept, le-a mulțumit membrilor Adunării pentru sprijinul și încordarea acordată, asigurând că este pregătită să-și asume această misiune.

Mandatul ei în fruntea APCE, care are o durată de cinci ani, va începe la 1 martie.

BRUXELLES-UL va avea un plan de bio-apărare

Uniunea Europeană demarează elaborarea unui plan de bio-apărare realizat într-un parteneriat public-privat. Scopul acestuia va fi pregătirea pentru următoarea mare criză de sănătate.

Președinția portugheză a consiliului UE

Portugalia a preluat președinția prin rotație a Consiliului UE la 1 ianuarie 2021, în plină criză sanitară și economică. Având în vedere că cetățenii europeni continuă să se confrunte cu efectele socio-economice fără precedent ale pandemiei de Covid-19, Portugalia preia președinția semestrială a Consiliului UE hotărâtă să acorde prioritate redresării.

În această perioadă extrem de dificilă, **Portugalia s-a angajat să promoveze o Europă rezilientă, socială, ecologică, digitală și globală.** Sloganul noii președinții este „Trebuie să reușim: o redresare echitabilă, ecologică și digitală”.

De asemenea, Portugalia va trebui să ducă mai departe unele dintre prioritățile președinției germane anterioare: viitorul relațiilor UE-UK, progresul în acțiunea climatică a UE, bugetul pe termen lung al Uniunii și Planul UE de redresare în urma pandemiei de Covid.

<https://www.europarl.europa.eu>

BANCA CENTRALĂ EUROPEANĂ cere reglementarea Bitcoin-ului

Președintele Băncii Centrale Europene, Christine Lagarde, a cerut reglementarea la nivel mondial a monedei virtuale Bitcoin. Ea a explicat că, în unele cazuri, criptomoneda a fost folosită în tranzacții suspecte de spălare a banilor, de aceea trebuie acoperit vidul legislativ de care profită infractorii.

Mai mult, săptămâna trecută, Bitcoin a urcat până la aproape 39 de mii de dolari. Este o creștere de peste 900%, comparativ cu martie anul trecut. Aprecierea monedei virtuale s-a produs după ce guvernele au majorat cheltuielile pentru a contracara impactul economic al coronavirusului, provocând temeri privind inflația și devalorizarea dolarului american. Investitorii sunt tot mai convinși că valuta digitală va fi un activ de durată și nu o bulă speculativă. Potrivit băncii de investiții JP Morgan, Bitcoin a devenit un rival pentru aur și ar putea ajunge să fie tranzacționat cu până la 146.000 de dolari.

<http://tvr moldova.md>

DECONECTAREA de la muncă, un drept fundamental

Eurodeputații au cerut Comisiei Europene să propună o lege care le va permite angajaților care lucrează la distanță să nu se ocupe de sarcinile de serviciu în afara programului de lucru.

Deși munca la distanță este esențială pentru protejarea locurilor de muncă și a companiilor afectate de criza generată de COVID-19, s-a constatat că aproape o treime dintre cei care lucrează de acasă, muncesc și în timpul liber. Acest fenomen a dus la creșterea numărului de cazuri de depresie, anxietate și epuizare profesională a angajaților. Noua lege va trebui să clarifice condițiile de muncă, orele de lucru și perioadele de odihnă pentru această categorie de lucrători. Totodată, legea va garanta că ei nu vor fi supuși discriminării, criticilor, concedierii sau altor măsuri nefavorabile din partea angajatorilor.

Creșterea bugetului UE 2021 pentru a include rezerva de ajustare la Brexit

Executivul de la Bruxelles a propus o creștere de 4,24 miliarde EUR (egală cu 4 miliarde EUR la prețurile din 2018) a bugetului UE pentru 2021.

Acest lucru va asigura resurse suficiente disponibile în acest an pentru a sprijini țările UE în gestionarea efectelor imediate ale Brexitului. Suma totală pentru rezerva de ajustare la Brexit este de 5 miliarde EUR la prețurile din 2018 sau 5,37 miliarde EUR la prețurile curente pentru CFM 2021-27. Acest lucru ar crește bugetul la 168,5 miliarde EUR în angajamente și 170,3 miliarde EUR în plăți.

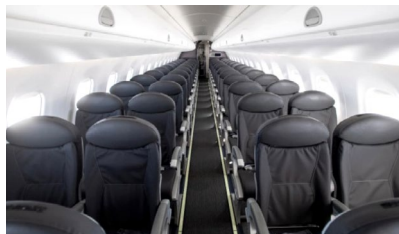
Rezerva de ajustare la Brexit va fi disponibilă rapid și flexibilă și va acoperi cheltuielile pentru a contracara consecințele negative ale Brexitului în toate statele membre pe o perioadă de 30 de luni. Cea mai mare parte din sumă va fi alocată deja prin prefinanțare în 2021, calculată pe baza impactului preconizat al sfârșitului perioadei de tranziție asupra economiei fiecărui stat membru, luând în considerare gradul relativ de integrare economică cu Marea Britanie. Aceasta include comerțul cu bunuri și servicii și implicațiile negative asupra sectorului pescuitului din UE.

<https://www.caleaeuropeana.ro>

UE oprește „zborurile fantomă”

Consiliul UE pregătește noi norme temporare pentru transportatorii aerieni, care le vor permite să nu opereze zboruri fără pasageri. Noile norme vor ajuta companiile aeriene să facă față declinului drastic al traficului aerian cauzat de criza provocată de coronavirus.

Din vara lui 2020, Eurocontrol a înregistrat o scădere de aproape 75 la sută a traficului aerian, față de anul precedent. Conform cerințelor UE, companiile aeriene trebuie să utilizeze cel puțin 80 la sută din sloturile care le-au fost alocate, pentru a le putea păstra în anul următor. Un slot aeroportuar constă în permisiunea de a utiliza pistele și terminalele unui anumit aeroport la o anumită dată și oră. Potrivit noilor norme, transportatorii vor putea returna 50% din sloturile alocate, dar pentru asta vor trebui să utilizeze cel puțin jumătate din sloturile rămase.

<http://tvr moldova.md>

Un nou instrument împotriva conținutului terorist online

Eliminarea conținutului terorist online în decurs de o oră de la publicare va deveni obligatorie în toate țările UE. Parlamentul European și-a dat acordul pentru crearea unui nou instrument care va preveni răspândirea conținutului terorist prin Internet.

Potrivit acordului încheiat între Legislativ și Consiliul Uniunii Europene, noul act juridic va stabili definiția conținutului terorist. Regulamentul va forța platformele de Internet să elimine conținutul terorist sau să dezactiveze accesul la acesta, în toate statele member, în decurs de o oră de la primirea unui ordin de eliminare de la autoritățile competente. Acestea vor putea cere ștergerea textelor, imaginilor, înregistrărilor audio sau video, inclusiv a transmisiunilor live, care incită sau contribuie la infracțiuni de terorism. Sub interdicție vor intra, de asemenea, instrucțiunile pentru astfel de infracțiuni sau solicitările de participare la un grup terorist.

„GREENWASHING” - dezinformarea ecologică online în vizorul Comisiei Europene

Comisia Europeană și autoritățile naționale de protecție a consumatorilor au publicat la 28 ianuarie rezultatele unei verificări a site-urilor web, analizându-se folosirea mențiunii „ecologic” în diverse sectoare de activitate, cum ar fi confecțiile, produsele cosmetice și echipamentele de uz casnic, concluzia fiind că în 42% din cazuri, afirmațiile în acest sens au fost exagerate, false sau înșelătoare, acestea putând fi calificate drept practici comerciale neloiale în temeiul normelor UE.

<https://www.g4media.ro>

COVID-19

ROMÂNIA, fruntașă la vaccinări în UE

Deși Comisia Europeană și-a stabilit ca obiectiv vaccinarea a 70% dintre adulții din Uniunea Europeană împotriva Covid-19 până la vară, situația actuală arată că acesta este departe de a fi atins în contextul actualei viteze de vaccinare. Există și motive de optimism, însă – în prezent, România se află în topul țărilor din Uniune în ce privește viteza vaccinării și numărul de persoane imunizate împotriva virusului.

Dacă vaccinarea împotriva Covid-19 continuă în același ritm de până acum, populația blocului european va fi vaccinată doar în proporție de 15% până la sfârșitul lunii septembrie. Pe baza mediei din săptămâna care a trecut, Uniunea Europeană în ansamblul său ar trebui să își intensifice efortul de vaccinare de 5 ori pentru a își putea atinge ținta. Niciuna dintre țările Uniunii Europene nu e prea aproape de a atinge obiectivul stabilit de Comisie.

În acest moment, cea mai eficientă campanie de vaccinare din Uniunea Europeană se desfășoară în Malta, care ar putea să atingă obiectivul Comisiei dacă își dublează numărul de doze administrate zilnic.

FABRICA AstraZeneca intră sub investigație

Autoritățile de reglementare belgiene au demarat o investigație la fabrica de vaccinuri AstraZeneca din Bruxelles, după ce compania anglo-suedeză a anunțat că va reduce semnificativ cantitatea de vaccinuri pe care o urma să o livreze către țările Uniunii Europene. Investigația vine ca urmare a unei solicitări a Comisiei Europene care suspectează că au fost „deviate” doze de vaccin spre UK.

Solicitarea Comisiei Europene vine ca urmare a dubiilor pe care europenii le au cu privire la explicația dată de AstraZeneca pentru reducerea cantității de doze de vaccin care urmează să fie livrată pe continent.

AstraZeneca a anunțat anterior că va putea livra doar 25% din cele 100 de milioane de doze promise Uniunii Europene din cauza unor probleme de producție la fabrica din Belgia, spațiu care este deținut de compania franceză Novasep.

Pe de altă parte, deși a anunțat că livrările pentru UE vor fi reduse, compania a dat asigurări guvernului britanic că va continua producția de 2 milioane de doze pe săptămână pentru a își putea îndeplini obligația contractuală de a livra 100 de milioane de doze în Marea Britanie.

În urma acestor declarații și anunțuri, Comisia Europeană a pus la îndoială explicația firmei anglo-suedeze și vrea să afle dacă nu cumva dozele care ar fi trebuit să fie livrate spre Europa au fost „deviate” spre Regatul Unit.

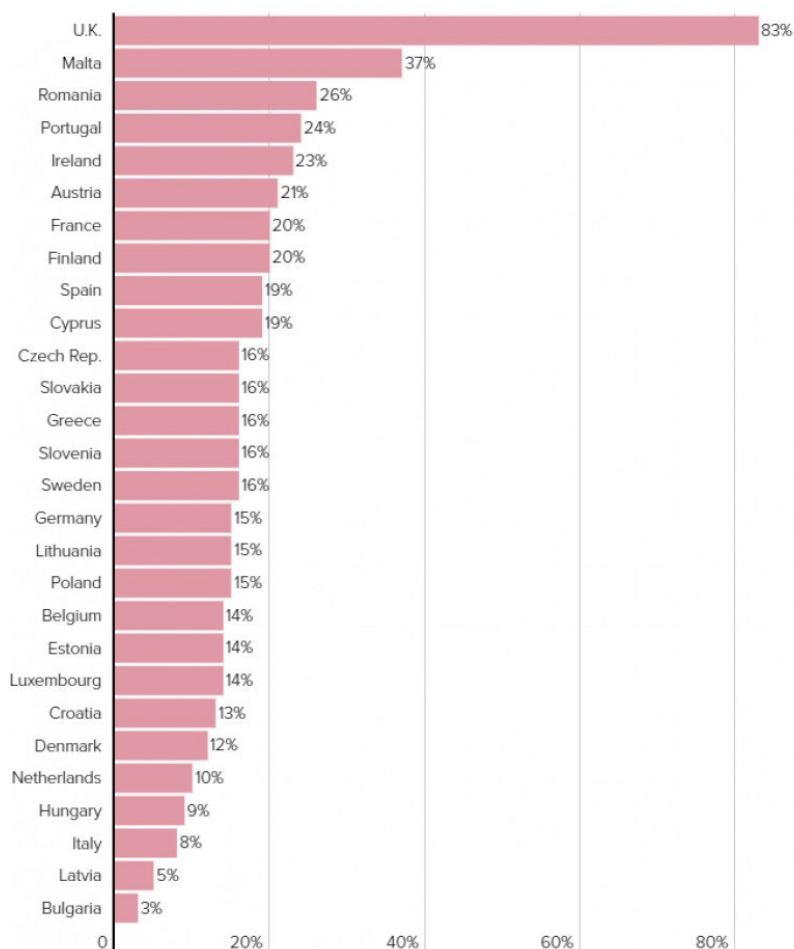
În acest moment, cea mai eficientă campanie de vaccinare din Uniunea Europeană se desfășoară în Malta, care ar putea să atingă obiectivul Comisiei dacă își dublează numărul de doze administrate zilnic.

Pe de altă parte, *Regatul Unit*, care a părăsit deja blocul european și care a început vaccinarea ceva mai devreme, la începutul lunii decembrie, ar urma să termine de vaccinat 83% dintre adulți până la 22 septembrie, dacă menține același ritm.

România este fruntașă la vaccinări în UE, fiind pe locul 2, după *Malta*. Chiar și așa, România ar urma să atingă obiectivul de 70% abia în decembrie 2022, dacă menține acest ritm, iar pentru a ajunge la data limită, ar trebui să crească rata vaccinărilor zilnice de trei ori. Menținând ritmul actual, însă, în 22 septembrie România ar urma să vaccineze doar 26% din populația adultă.

Vaccinarea, încetinită de mai mulți factori

O serie de factori determină viteza campaniilor de vaccinare din diferitele țări europene, iar unul dintre cei mai importanți este numărul de doze necesare. În prezent, și vaccinurile folosite în Europa trebuie administrate în două doze. Astfel, principalele provocări țin de logistică, de cantitatea disponibilă de vaccinuri, de transportarea și de depozitarea acesteia. Aceste constrângeri se vor mai reduce în timp, însă, în timp ce mai multe seruri vor fi aprobate. Agenția Medicamentului Europeană ar urma să recomande la finalul lunii ianuarie aprobarea și vaccinului produs de AstraZeneca, un ser mai ieftin și mai ușor de transportat decât cele produse de Pfizer/BioNTech și Moderna.

ACTUALIZAREA codului comun de culori

Pe lângă culorile verde, portocaliu, roșu și gri, cuprins în codul comun de culori, Comisia Europeană propune introducerea unei noi culori, cea de ”vișiniu”, care este atribuită zonelor unde virusul se răspândește cu repeziciune. Acesta se va aplica zonelor unei număr total de noi cazuri de COVID-19 semnalate este mai mare de 500 la 100.000 de locuitori în cursul unei perioade de 14 zile.

Centrul European de Prevenire și Control al Bolilor va continua să publice versiunile actualizate la hărți, bazate pe datele oferite de statele membre.

CODUL DE ALERTĂ ”vișiniu” – noutăți în cartografierea Covid-19

Comisia Europeană a propus actualizarea recomandărilor Consiliului publicate în luna octombrie a anului trecut privind o abordare coordonată a restricționării liberei circulații ca răspuns la pandemia de COVID-19. Potrivit Executivului european, această actualizare vine pe fondul identificării unor noi tulpini a noului coronavirus, care face virusul să facă mai contagios, dar și a creșterii numărului de cazuri confirmate cu COVID-19 în mai multe state membre UE

Astfel, Comisia Europeană descurajează călătoriile neesențiale, evitând în același timp închiderea frontierelor sau interdicții generalizate de călătorie, garantând astfel funcționarea pieței unice și o activitate neîntreruptă privind lanțurile de aprovizionare.

În acest context, sunt necesare acțiuni țintite în vederea unei abordări coordonate la nivel european cu privire la măsurile care limitează libertatea de mișcare în interiorul Uniunii Europene.

În acest sens, Comisia Europeană propune măsuri în două domenii în care statele membre au convenit deja să colaboreze:

1. o actualizare a codului comun de culori pentru cartografierea zonelor de risc,
2. măsuri mai stricte pentru persoanele care vin din zone cu risc ridicat.

CERTIFICAT DE VACCINARE UNIC la nivelul UE– decizie amânată

Unul din subiectele Summit-ului online al liderilor UE di 21.01.2021 s-a referit la ”pașaportul de vaccinat”, inițiativa fiind relansată de premierul Maltei, Robert Abela. Conform oficialului ”pașaportul” este un important instrument de sănătate care poate fi utilizat în facilitarea călătoriilor interne și care poate fi utilizat de statele membre pentru a gestiona eficient criza sanitară curentă.

Scoala Europeană a Parteneriatului Estic lansează un nou apel de burse

Un nou apel pentru burse este deschis până pe 26 februarie pentru elevii cu vârste cuprinse între 16-17 ani din Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Republica Moldova și Ucraina, care doresc să-și aprofundeze cunoștințele lor despre Europa și Uniunea Europeană începând de la 1 septembrie 2021.

Bursele complete sunt oferite de Uniunea Europeană pentru toți elevii selectați și acoperă taxele de școlarizare, cazarea și mesele în cadrul facilităților școlii, călătoria acasă de la Tbilisi, toate materialele și resursele necesare pentru studii, precum și asigurarea medicală completă. Absolvenții Școlii Europene a Parteneriatului Estic din Tbilisi vor primi Diplomă de Bacalaureat Internațional (BI), care este acceptată în 75 de țări la peste 2000 de universități și este recunoscută pe scară largă de colegii și universități din întreaga lume. Acest program unic de studii pentru obținerea unei diplome combină excelența academică a IB cu predare specializată inspirată de sistemul Școlilor Europene. În studiile, eseurile și activitățile lor educaționale, elevilor li se va oferi un program de învățare axat pe Europa, care promovează valorile europene ale multiculturalismului și multilingvismului, aprofundând cunoștințele lor despre limbile europene, literatura și istoria europeană.

Mai multe detalii pot fi accesate aici: www.eapeuropeanschool.eu (link is external) până pe 26 februarie 2021, la ora 12:00, ora Georgiei (UTC +4:00).

Malta se alătură astfel Greciei, Portugaliei și Spaniei – state care pledează pentru emiterea certificatului de vaccinare, care ar înlocui testul negativ covid, dar și ar contribui la revitalizarea deplasărilor.

Ideea nu este însă împărtășită unanim în Europa. Franța, care se situează la coada clasamentului în ceea ce privește numărul persoanelor vaccinate, se opune clar acestui concept. Aceeași poziție o are și România, președintele Iohannis afirmând că vede doar utilitatea medicală a unui asemenea certificat.

Problema călătoriilor în spațiul european va fi ridicată și din altă perspectivă: o serie de state membre, între care Germania și Țările de Jos, susțin sincronizarea statelor membre în efortul de a împiedica noile mutații ale Covid să ajungă în Europa. Cele două state propun de fapt închiderea granițelor UE, între statele vizate fiind Marea Britanie, Africa de Sud sau țări din America de Sud, acolo unde au fost semnalate infecții cu noi forme de coronavirus.

Astfel, liderii UE vor decide într-o întrevedere ulterioară în ce circumstanțe aceste certificate vor putea fi utilizate.

Raport Transparency International. Indicele de percepție a corupției 2020.

Fenomenul pregnant al corupției slăbește sistemele de sănătate și contribuie la regresul democrației pe fondul pandemiei de COVID-19, atrage atenția organizația Transparency International în cel mai recent raport al său privind Indicele de Percepție a Corupției în 2020, publicat la 28 ianuarie curent. Ediția 2020 a CPI evaluează 180 de țări și teritorii în funcție de nivelul la care le este percepută corupția din sectorul public, bazându-se pe 13 rapoarte de evaluare ale experților și pe sondaje în rândul executivilor din mediul de afaceri. Indicele este calculat pe o scală de la zero (foarte corupt) la 100 (puțin corupt)

Score	Country	Rank
34	Moldova	115
33	Egypt	117
33	Eswatini	117
33	Zambia	117
33	Nepal	117
33	Sierra Leone	117
33	Ukraine	117
32	Niger	123

EASTERN AND CENTRAL EUROPE		
MOLDOVA		
Score	Rank	Score change
34/100	115/180	↓ -2 since 2012

Aproape jumătate dintre țările evaluate au stagnat în clasamentul CPI mai mult de un deceniu, acest lucru indicând un blocaj în eforturile guvernamentale de a aborda de la rădăcină cauzele corupției. Mai mult de două treimi din state au scoruri sub 50 de puncte..

Rezoluție APCE despre sistemul judiciar Republica Moldova

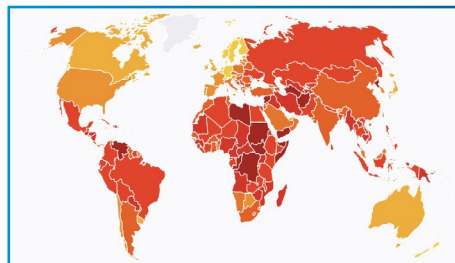
În perioada 25-28 ianuarie curent, Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei (APCE) s-a reunit la Strasbourg în sesiunea de iarnă.

Printre subiectele incluse pe ordinea de zi a sesiunii APCE se numărau dezbaterile cu privire la independența judecătorilor în Polonia și în Republica Moldova și cu privire la implementarea hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului.

De asemenea, Adunarea a dezbătut considerațiile etice, legale și practice ale vaccinurilor anticoronavirus. Alte subiecte de pe agendă includ profilarea etnică în Europa, restricțiile privind activitățile ONG-urilor în statele membre ale Consiliului Europei și discriminarea împotriva persoanelor care se confruntă cu boli cronice și pe termen lung, etc.

În context, Adunarea parlamentară îndeamnă guvernul Republicii Moldova să restabilească independența sistemului judiciar și ordinea constituțională în conformitate cu normele și obligațiile sale europene și internaționale.

Țările poziționate pe locuri fruntașe în CPI investesc mai mult în sistemul de sănătate, sunt mult mai capabile să furnizeze servicii de sănătate universale pentru cetățeni și mult mai puțin

probabil să încalce normele și instituțiile democrației și statul de drept. Danemarca și Noua Zeelandă se află în topul CPI, cu 88 de puncte. La polul opus se află Siria, Somalia și Sudanul de Sud, acestea obținând scoruri de 14, 12 și, respectiv, 12 puncte. 26 de țări și-au îmbunătățit semnificativ punctajul obținut în cadrul Indicelui, referindu-ne aici la Ecuador (39), Grecia (50), Guyana (41), Myanmar (28) și Coreea de Sud (61). În același timp 22 de țări și-au diminuat semnificativ numărul de puncte, inclusiv Bosnia și Herțegovina (35), Guatemala (25), Liban (25), Malawi (30), Malta (53) și Polonia (56). România nu reușește să părăsească ultimele locuri în UE, alături de Bulgaria și Ungaria cu un scor de 44 de puncte din 100, România rămâne în continuare în top trei cele mai corupte țări din Uniunea Europeană.

Republica Moldova își mărește cu două puncte scorul față de anul trecut acumulând în 2020 un scor modest de 34 de puncte, fiind însă în acest clasament înaintea Ucrainei (33), Rusiei (30), Azerbajonului (30), Uzbekistanului (26) și a altor țări din Africa și America Latină.

”COVID-19 nu este doar o criză sanitară și economică. Este o criză a corupției. Iar în prezent dăm greș în gestionarea ei” a spus Delia Ferreira Rubio, Președinta Transparency International, potrivit unui comunicat al organizației.

APCE este preocupată de apropierea unei părți a sistemului judiciar de autoritățile politice, ceea ce ridică întrebări cu privire la eficacitatea eforturilor de combatere a abuzului de putere și a corupției. Adunarea solicită autorităților Republicii Moldova să continue reforma sistemului judiciar, a Consiliului Superior al Magistraturii și a Parchetului în conformitate cu recomandările organelor Consiliului Europei și, în special, să finalizeze adoptarea modificărilor articolului 122 din Constituție. De asemenea, APCE solicită Chișinăului să ia măsurile necesare pentru punerea în aplicare a noii strategii de reformă

a sistemului judiciar, ținând seama de evaluarea experților Consiliului Europei; în acest scop, autoritățile moldovenești ar trebui să acorde prioritate problemei evaluării judecătorilor și procurorilor și să utilizeze pe deplin procedurile deja disponibile pentru asigurarea integrității sistemului judiciar. Autorităților din Republica Moldova li se mai solicită să își intensifice semnificativ eforturile de combatere a corupției în rândul judecătorilor și procurorilor și, în acest scop, să aplice recomandările GRECO, să continue cooperarea cu Comisia de la Veneția și cu celelalte organe și organe ale Consiliului Europei.

02.

2021

FEBRUARIE

L	M	M	J	V	S	D
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28